

"شانشینى نیر گهل"

*لهم روژانهدا که خەریکه پیره پایز به سستی و بەدەم گەلاریزانی خەونەکانی ئیمەوه بە میوانی بگاتە بەر دەرگای مألەکانمان، ژمارەیهک لە سیاسەتپازەکانی ئیمە بەهاریان گەیاندۆتە سەر چۆکان، بگرە سەر دلانیش، باس و خواسی ریفرااندۆم و سەر بەخۆیی و دەولەتی کوردی گەرمترین باس و خواسی خەلکییە، بە هەر دوو بەرەى که گومانکارن و بەوانەشی هاوسۆزن که مافی هەر کەسیکە چۆن رووداوەکان شی دەکاتەوه و کام هەلوێست بۆ خۆی بە جوان و راست دەزانیت، بەلام بۆ خۆی هوشیاری لەمەر تێگەشتن لە رەسەنبوونی هینانادی ئێمە خەوانە یان گەمەى چەپەل و چەواشەکارانەى چەد دەستە و تاقمیکى مافیایی سەنگى مەحەکه بۆ یەکلاییکردنەوهى درۆ لە راستى.

چەد کەسانیک که ناشنا و دۆست هەم نەناسم پێیان لە نزیکەوه، ئاگاداریان کردوومەتەوه که سەر بە حیزبى دەستەلاتدار و دەرە-دەستەلاتن که خامۆشى من هۆکاری چیبە؟ که دەلیم دۆست و ناشنا، نەک وەک بێر و بۆچوونی فیکری و دیدگام بۆ کۆی ماجەرای ناو کوردستان، بەلکو وەک ئەوهى هاو پۆل بووین و مندالی من و ئەوان لە کوچە و کۆلانە بەر تەنگەکانى شارۆچکە غەمینهکان بیجگە لە ونبوون لە ناو گەردەملولدا هیچى دیکە نەبووه، هاوکات ئەدەب دۆست و خوێنەریشى تێدەکەویت که دەپرسن: بۆچی خامۆشم و رام چیبە بە دەولەتی کوردی و ئایا من لەگەل سەر بەخۆیی کوردستان و ریفرااندۆم هەم یان نیم؟ که بۆ من پرسىاریکی وا نادرستە و هەمق نییە پرسىاری وا لە کۆنە جاشەکانى ناو کوردستانیش بکرتیت که بەشداری نەفەل و هەم راپەڕین بوون.

من وای دەبینم دەستەلاتیکى فەشۆل و بێ خێرو نەوتدزی ئەم خاکستەرە که نەیتوانیوه پەرە بە مریشک و برنجى کوردی بدات، لە ماوهى بیست شەش سالی رابردوودا، چۆن زاتی ئەوه دەکەن باسى دەولەتی کوردی بکەن که بە ملیارەهایان دزیوه و لە بانقەکانى سويسرا و سەنگافورا و ولاتانى دیکەدا حەشار داوه، که دیارە لە ریگەى پیاوه گرگنەکانى خۆیانەوه دەبشارنەوه و پارەى رەش سپى دەکەنەوه، هاوکاتیش مەملەکەتیان خستۆتە سەر لێواری دۆزمخیکى هەلایساو بە ئاگرێک که هەمووانى سووتاندوو بەجگە لە خۆیان که خواهانە و شاهانە دەژین.

بۆ من که هەموو تەمەنى خۆم لەوهدا چر کردۆتەوه که گومان لە کۆی سیستى رامیاری و ئابوورى و کۆمەلایەتى بکەم، گومان لە هەر سێ کایە و گۆرەپانى ناو سیاسەت و ئابین و بزەن یان سەر مایەگوزارى بکەم، که هەلبەتە هەرسێکیان لە لایەن پیاوکانەوه قورغ کران که من بە رۆحى ستەمکاری باوکسالاری و کەلەگاسالاری دەزانم و بەر جەستەم بووه، که بۆ من مایەى سەرسارمییە ئەو سەر بەخۆیی و دەولەتداری و شانشینەى هەنووکە خەلکی سەمای بۆ دەکەن، برێک لە خەلکی که بە ژمارە کەم نین، هیچ نییە بیجگە لە رۆحى ستەمکاری نیرینەى کورد که هەموو خەون و خەيالەکانى هی نیرموزه و بە زمانى پیاو و لە بەرژوهندى پیاو دایە: لە مەخانە و چایخانە و دیوەخانە سیاسەتپازەکان و مزگەوت و بگرە بازارەکانى و شەقەمەکانى هی پیاوکانە. بۆ من ئەم شانشینە گەرمترین زیندانى کچەکان و ژنەکانە دەنیو ئەو دۆزمەخى که ناوى کوردستانە، بە کوردی و بە کورتى هەزار و یەكجار دەلیمەوه که ئێرە مەملەکەتى نیرگەلێکە که زۆرینەى کۆیلەن، تەنها شتێک که کردوومانە ئیمەى کۆیلە توانیومانە دایکان و خوشکان و ژنەکان و کچەکانمان زیندانى بکەین، لەوهدا بۆ من نە کۆشک و نە کەلاوه جیاوازیان نیە.

لە سەر و بەندى رابوونی گەنجەکان لە سالی دوو هەزار و نۆ-دا ژمارەیهک لە رۆشنیرانى کورد بانگەشەى گۆرانکاری و شورشیان دەکرد که گوايه نمونەى نەبووه بە دیرزایی میژووی کوردستاندا وەک بەر خودان و چالاکى نەوهیهکی تازه و راجەنیو، بەلام من ئەوساش بە کۆمینیستیک بۆچوونی خۆم خستە روو که داخەکەم که ئێوێش باسى مأل و نیشتمانییک دەکەن که بە تەنها هی پیاوه و بۆ پیاوه و ژنى تێدا نیە، ئەوێش سەیر نییە که هەر

سئ ئایینه‌کەش باسی یەزدانێک دەکەن کە هەر هەموو رێنماییەکانی لە بەرژموندی نێرگەلداپە، بگرە لە ئیبراھیم —مۆه کە باوکی هەر سئ پەيامبەرەکیە نوقمە لە نێرسالاری، سیاسەت بەو مەرج و بەلێنە دێتە پێشەوه کە گواپە جینگە بە باوکسالاری ناو ئایینه‌کان لەق بکات، کەچی بە هەر هەموو حیزبە راستەرو و چەپەرموکانەوه لە لایەن پیاوانەوه قۆرغ کراون، بە واتا سیاسەت‌بازەکانیش بە هەمان میکانیزمی نوقمبوو بە رۆحی باوکسالاری/ کەلەگاسالاری کار دەکەن.

دیسانەوه تا هەنووکەش دەنیو دنیا و کایەیی ئایین و سیاسەت و سەرماپەگوزاری و بگرە پەرۆردەش هەر نێرەوز خاوەنی هەر هەموو یاسا و رێساکانی ئاسمانی و سەرزمینیەکانە، لە رۆژئاوا و رەشەه‌لاتدا، بۆیە عیساپەیکان کە گواپە میانرەمو بوون بە بەراورد لەتەک مۆسایە و موحەمەدییان، خودا تیایدا باوکە نەک دایک، عیسا-ش کورە و رۆحی پیرۆزیش پردی نێوان هەردووکیانە، لە کاتێکدا مریەمی دایک و پاکیزە بە فووی یان پەر جووی یەزدان ئاوس بوو نەک بە جووتبوون دەگەل جوامیریکی سەرزمین، بە واتا لە بری ئو هەموو خوداوندەوه هەبوون کە زادەوه سروشت خۆی بوون، ترس لە باوکەکان درێژە دەیتەوه بۆ ترس لە خودایەک کە لەسەر زمینیەوه بۆ ئاسمان دەبگۆزینەوه کە ریک وەکو باوکەکانی ئیمە بە سیستمی سزا و پاداشت دەگەل ئیمەدا کار دەکات، هەر هەموو ژیانیش دەبیت بە تاقیکردنەوهی هەمیشەیی و هیزتەکین و پرزە لێبرین.

دەوهی کە من گومانم لە رۆژئاوا هەبیت کە هێشتا مەملەکەتی نێرەوزه، ماقوولە کەیفم بەو هەلەکەسەماپە بیت کە من بۆنی شیوەنی لێدەکەم نەک شایێ؟ مەحاله..!

هەر ژن و پیاویک گەردیلەیک رەوشتی هەبیت و مرفۆدۆست بیت، کەمەکی فامیدە بیت دەزانیت ئەوهی دەگوزەریت قومار بازی پیاوکانە کە سەرماپەگوزاری و بێرەوشتی و ولانفرۆشی و بزنی و درۆشی درۆیان کردووه بە کوکتیلێک کە نە یەزدان و نە شەیتانی برام دەتوانیت تامی بکات.. بێجگە لە خۆیان ک بەرژموندی و سوودی خۆیان لە سەر ووی چارەنووسی میلەتەوه دەبینن، هاوکات ژەهری مار و ژەهقەبووت و مەرگەمووش وەک شەرابی تەهوور و مسک و عەنبەر و بەلێن و خەونی عەمبارەپۆ و ئاوی زیندەگانی بە رەشەخەلکەکی دەفرۆشنەوه... ئەوهی دەگوزەریت بۆ من هیچ نییە بێجگە لە سەر دەستەیی کۆمەلێک نێرەوزی سیاسەت‌بازی سەر سەری ئاخیر زەمان.

ئو گوتارە زالەهی من گویم لێ بووه لە ماوهی ئو بیست و شەش سألەهی رابردوودا ئاوازیکی زۆر ناھارمۆنی و میلۆدی نەشازی نێرگەلێکە کە مألەکانی خۆیان وەک "حەرم — سەر" دەبینن، هاوکات وەک کەنیزەک و کارمەر و کۆیلە ئاسا مامەلە دەگەل دایکان و خوشکان و کچەکان و ژنەکانی خۆیاندا دەکەن.. من بۆ هەموو تەمەن گومانم لەو تەگە و بەران و کەلەگایانە هەیه کە باس لە هەر شتیکی بەھادار یان جوانیەکی ساختە بکەن.. چونکە ئەوهی کە هیچی پێ نەبیت.. ناتوانیت هیچ ببەخشیت.

گوتاری زالی پاتریارکی و دامەزراندنی کۆمەلگای پیاوسالاری لە هەر دوو شارستانیەتی سەردەمی "یۆنان" و "رۆمان" موە لە بەرژموندی نێرینەدا بووه، بگرە لەو سەردەمانەدا و لە دواي سەرھەلدانی هەر سئ ئایینە ئیبراھیم —بیەکەش کە بە ئاسمانی ناسراون بە یاسا و رێساکانی پیاوسالاری توخ کراونەتەوه و جینگیریان کردوون، بگرە وەها پیرۆز کران کە بواری گومانکردنی بۆ هیچ چەشنە بێر و بۆچوونێکی دیکە ی رکا بەر و جیاواز نەھێشتەوه، تا دەگەینە سەردەمی رۆشنگەری و رینیسانس و رابوونی تازەگەری، گەرچی هەتاوێک لەو رۆژگارەدا کە باسی نازادی و دادپەرۆری کراوه پتر رووی لە سەردەستەیی نێرسالاری کردۆتەوه نەک بەرژکردنەوهی پینگەیی نزمی خانمان.

لە قۆناغی راووشکاری و شووانکارەیی و سەرھەلدانی قۆناغی دەرەبەگی و شاهنشاهی و دواتر دەولەتداری ناسیۆنالیستی هەر خودی پیاوکان دەنیو خانەوادەکان و دەولەتداریدا خاوەنی هەموو شتەکان بوون کە تیایدا توخمی مێ بەشیک بووه لەو شتو مەکانە نەک هاوشانی پیاوان بووبن لە ماف و دەستکەوتەکاندا. بە واتا هەموو دەزگا

رامیاری و ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی و نایینییه‌کان له‌ژێر رکیفی نێرگه‌لێکدا بوون، هه‌روه‌ها کۆی به‌هاکان و سیستمی ره‌وشنپاریزی و مۆرآل ده‌ستکردی پیاوه‌کان بوون که تاوه‌کو ئه‌مه‌رۆکه‌ش نه‌خش و نیگار و ماکی خۆی له‌سه‌ر کۆی شێوه‌ ژیان و ریکه‌ستنی په‌یوه‌ندی ناریکی پیاو به‌ ژنی زۆر له‌نگ و خوار کردوه، هه‌ر هه‌مووشی به‌ به‌رژمونه‌ندی نێرموز کۆتایی هاتوه، سیستمیکه‌ که له‌سه‌ر دوژمنکاری رۆحی شه‌رانگیزی بناغه‌ی داکوتاه، بگره‌ جه‌نگیکی به‌رده‌وامی پیاوه‌ کردوه دژی ژنان که ئه‌مه‌رۆکه‌ ئه‌م گوتاره له‌سه‌ر زمانی نایینه‌داره توندپۆکانه‌وه و هه‌م هه‌ر سێ ژمه‌ی رۆژانه له‌سه‌ر خوانیکی رازاوه پێشکه‌ش ده‌کری، به‌ ده‌نگیکی دلێرموه بانگه‌شه‌ بو زیندانکردنی خانمان ده‌که‌ن ده‌نیو ماله‌کانی خۆیاندا، به‌ پالێشتی حیزبه‌ ده‌سته‌لاتداره‌کان که هه‌ر هه‌موو پێداویستییه‌کانی بو فراهه‌م کردوون که له‌مه‌ته‌ی دورست بوون بانگه‌شه‌ی نه‌ته‌وه‌په‌رستی و خه‌ونی درۆزنانه‌ی سه‌ربه‌خۆیی خاک و خه‌لکی راده‌گه‌ینن که دياره‌ خۆشيان به‌ر له‌ هه‌مووان به‌روایان به‌وه‌وئ و زورنایه‌ نه‌بووه.

له‌ راستیدا رۆحی زالی پاتریارکی/باوکسالاری له‌ رۆژئاوا به‌ بنه‌بری کۆتایی نه‌هاتوه، به‌لکو ده‌کریت بوتریت کآل بوته‌وه و به‌ چه‌ندین یاسا و ریسای میانرو له‌ به‌رژمونه‌ی ژناندا گه‌مارۆ دراوه، به‌لام کۆتایی پێهێنانی سته‌م و نایه‌کسانی هێشتا خه‌ونیکه‌ و نه‌هاتوته‌ دی، گه‌ر که‌سانیک ناگایان له‌ ئه‌ده‌بیاتی فیمینیسته‌ رادیکاله‌کان بێت باشتەر ناگاداری ئه‌و گومان و مملانی و په‌رسپاره‌ سه‌رخۆرانه‌ ده‌بن که رهنج و تیکۆشانیکی زۆرتر و درێژتری گه‌رکه‌ بو گه‌یشتن به‌ په‌کسانی و مرقه‌په‌ره‌ی. ئه‌وان به‌روایان وایه‌ که‌ مه‌نزومه‌ی فیکری باوکسالاری خۆی له‌ هه‌موو ورده‌کاریه‌کانی ژیان و زینده‌گی هه‌لقور تاندوه، بگره‌ داگیری کردوه. هاوکات گومان له‌ ده‌زگای خانه‌واده‌گی ده‌کریت به‌وه‌ی که کارگه‌ی یه‌که‌مه‌ بو په‌ر په‌یدانی سه‌رده‌سته‌یی نێرینه‌ و زالکردنی به‌سه‌ر مێینه‌دا که دواتر له‌ هه‌ر هه‌موو ده‌زگا رامیاری و ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی و نایینی و په‌روه‌ده‌یی و فه‌ر هه‌نگیه‌کاندا رهنگی داوته‌وه.

دیاره‌ رۆحی سته‌مکاری پیاوسالاری له‌ "ره‌شه‌لاتی ناوین"دا له‌ چله‌پۆ په‌دایه‌، نێمه‌ش ده‌نیو هه‌مان سیستمدا له‌ پێشه‌نگی ئه‌و کاروانه‌دان که روه‌ی له‌ هه‌لدێران و پاشه‌کشیدایه‌ له‌سه‌ر هه‌موو ناسته‌کاندا، هه‌ر له‌ سۆنگه‌ی ئه‌و بێدادی و نایه‌کسانی و وده‌ده‌رنانی توخمی مێ له‌ کۆی په‌رۆسه‌ی رامیاری و کۆمه‌لایه‌تی و ئابووریدا که له‌ ناکامدا به‌ وده‌ده‌رنانی توخمی مێینه‌یه‌ له‌ مێژوودا کۆتایی هاتوه، ناکریت ئه‌مونه‌ گه‌مزه‌ بین و بزانیان ده‌رد و سته‌می هه‌زاره‌ها ساله‌ی پاتریارکی ناو کاپه‌کانی سیاسه‌ت و سه‌رمایه‌گوزاری و نایینی به‌ گه‌مه‌ی سیاسه‌تبه‌ازه‌ قوماڕچه‌یه‌کان بنه‌بر ده‌بیته‌ و ئه‌و هه‌موو شکسته‌ی نێرگه‌لی تالانکەر و چه‌ته‌کانی سه‌ده‌ی بیسته‌ و یه‌ک و هه‌زاره‌ی سێیه‌م و هه‌ا ناسان به‌شار درێته‌وه‌ که بێجگه‌ له‌ گه‌رده‌لوول و خۆلباران به‌ مه‌به‌ستی خۆ و نکرده‌ن له‌ خه‌لکی و ته‌پ و تۆزی شایله‌و غانیکی درۆزنانه‌ و فریوده‌رانه‌ هه‌چی دیکه‌ نییه‌ که بێگومانم له‌وه‌ی به‌رده‌وام له‌ بوژانه‌وه‌دایه‌ بو درێژمه‌دان به‌ سته‌م و فریودان..!

" شێرو-ی پلکه‌ زاری "